

[Rahbæk Møller]

seret på en statistik over faktiske fradrag og indkomster for de forskellige grupper.

Kort til hr. Bernhard Baunsgaard: når hr. Bernhard Baunsgaard taler om, at det er så svært at indføre en værdistigningsafgift, så må jeg sige, at det er et spørgsmål om politisk vilje. Hvis hr. Bernhard Baunsgaard vil det, så får vi en værdistigningsafgift. Så enkelt er det!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven). (Bankers og sparekassers opgørelse af kursavancer).

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 3/10 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Det lovforslag fra socialistisk folkeparti, som vi her har til behandling, går ud på at foretage en ændring af ligningslovens § 4, således at banker og sparekasser altid skal medregne urealiserede kursgevinster og kurstab ved opgørelse af den skattepligtige indkomst. Lovforslaget går med andre ord ud på at gøre det såkaldte lagerprincip obligatorisk. Denne regel skal efter lovforslaget også gælde for akkumulerende investeringsforeninger.

Lovforslagets indhold er jo ikke nyt. Som det er anført i lovforslagets bemærkninger, var et lignende forslag til behandling her i tinget i sidste folketingsår, dels ved lovforslag nr. L 140, dels ved et ændringsforslag til regeringens lovforslag om ændringer af de skattemæssige regler vedrørende renter, lovforslag nr. L 125. Jeg kan derfor henvise til de bemærkninger, som jeg og ordførerne for regeringspartierne fremkom med ved den lejlighed, idet regeringen fortsat ikke anser det for nogen god idé at foretage de ændringer i beskatningsforholdene for pengeinstitutterne, som socialistisk folkeparti her foreslår.

Som jeg gjorde opmærksom på under behandlingen af forslaget i sidste folketings-samling, indebærer de to forskellige opgørelsesprincipper, lagerprincippet og realisationsprincippet, på lang sigt helt den samme skattebetaling. Ved realisationsprincippet, som er det gældende udgangspunkt i ligningslovens § 4, påvirker fortjeneste og tab den skattepligtige indkomst i det år, hvori fortjenesten eller tabet konstateres. Anvendelse af lagerprincippet medfører derimod, at der skal betales skat af forventede, men ikke konstaterede kursgevinster, ligesom der opnås fradrag for forventede, men ikke konstaterede tab.

I bemærkningerne anfører forslagsstillerne, at man her næsten har fundet en guldgrube for statskassen, nemlig at lovforslaget vil medføre et merprovenu på 700 mill. kr. i finansåret 1985 og gennemsnitligt 100 mill. kr. i de følgende år, afhængigt af udviklingen i renteniveauet. Jeg må erkende, at det ville da være et rart beløb at få til hjælp til gennemførelse af en skattereform. Men jeg mener ikke, at tallene er rigtige. Der foreligger simpelt hen ikke oplysninger, som muliggør en efterprøvning af forslagens provenuskøn. Vurderet ud fra oplysninger om pengeinstitutternes udskudte skat som følge af anvendelse af realisationsprincippet ved opgørelse af kursgevinster og forfaldsprincippet for periodiseringen af renter kan man ikke afvise, at selskabsskatten forøges med op imod 700 mill. kr. i 1985, hvis forslaget gennemføres. Men det er dog en primitiv beregningsform, for skønnet over, hvilket provenu der kommer ind, er endog særdeles følsomt over for ændringer i markedsrenten. Et rentefald med deraf følgende kursstigninger fremrykker beskatningen ved anvendelse af lager-

[Ministeren for skatter og afgifter]

princippet, medens der under rentestigning og dermed følgende kursfald i praksis vil være en tendens til samme skat under lager- og realisationsprincippet, fordi de, der anvender realisationsprincippet, vil sælge værdipapirerne for at opnå fradrag for kurstab. Provenuforøgelsen i de følgende år på grund af det fremrykkede beskattningstidspunkt er ligeledes vanskelig at vurdere. Et skøn omkring 100 mill. kr. kan næppe afvises, vel især ikke, hvis renten påregnes at falde yderligere i de kommende år.

Det, der imidlertid er afgørende for regeringens modstand mod lovforslaget, er, at det bryder med nogle principper, som regeringen sammen med et flertal i folketinget har gjort alt for at få gennemført i skattelovgivningen. Det lagerprincip, som SF foreslår, indebærer nemlig, at man skal betale skat af indtægter, man ikke har, og at man kan opnå fradrag for udgifter, som man ikke betaler. Det er naturligtvis helt forkert.

Jeg synes ikke, det er rimeligt at påtvinge pengeinstitutterne en sådan beskatningsform i forbindelse med kursgevinster. Skal et pengeinstitut gå fra realisationsprincippet til lagerprincipet, bør det også fremover ligesom i dag ske efter eget ønske.

Det fremgår af det, jeg har sagt, at regeringen må afvise lovforslaget.

Stavad (S):

Det var jo en interessant tale, skatteministeren her holdt. Man kunne få det indtryk, at der var noget helt nyt, noget exceptionelt i det forslag, vi her står med. Sandheden er jo, at dette forslag vil bringe orden i huset, idet det kun er nogle ganske få pengeinstitutter, der benytter sig af realisationsprincippet fremfor lagerprincipet. Jeg synes, det er mærkeligt, at forslaget afvises af en regering, som ellers har været meget dygtig til med forskellige omposteringer at få forbedringer på finansloven. Denne ompostering er jo temmelig reel. Man vil få pengene ind tidligere. Vi kan holde os til de 700 mill. kr., et beløb som ikke engang skatteministeren turde sige ikke var rigtigt. I regnskaberne er der i hvert fald kraftige antydninger af, at det beløb ikke er helt skævt. Det forstår jeg også at skatteministeren er enig i. Alene renterne af dette beløb vil betyde en årlig besparelse for staten på ca. 100 mill. kr. Hvis staten i

stedet for skulle hen at låne 700 mill. kr. igennem statsobligationer med en rente, der ligger på en 14-15 pct., ja, så svarede det til en udgift på rentekontoen på ca. 100 mill. kr.

Vi ser denne regering gennemføre det ene forslag efter det andet, som henter pengene fra de dårligst stillede. Her har vi en mulighed for at lave lovgivning, som vil betyde, at vi fjerner en konkurrenceforvriddning imellem pengeinstitutterne. Regeringen taler om konkurrenceforvriddning, hver gang man laver en eller anden ordning i forhold til erhvervslivet. Man taler om fjernelse af jobskabelsesordningen, fordi man siger, at den giver konkurrenceforvriddning. Ja men dette er rent faktisk et forslag, som afskaffer konkurrenceforvriddning. Når først pengeinstitutterne har valgt et system, hvad enten det er lagerprincippet eller det er realisationsprincippet, er det selvfølgelig bundet af det princip, de har valgt, og derfor har de få pengeinstitutter, som af en eller anden årsag har valgt at køre en del af deres beholdning efter realisationsprincippet, en konkurrencefordel i forhold til de andre pengeinstitutter.

Jeg vil stærkt anbefale skatteministeren at få sin regering med på dette forslag, så vi kan undgå en social besparelse, og jeg vil stærkt appellere til det radikale venstres ordfører. Da vi behandlede et tilsvarende forslag, nemlig da socialdemokratiet stillede ændringsforslag til et regeringsforslag i sidste samling om nøjagtig det samme, sagde den radikale ordfører, at man egentlig syntes, at der var meget fornuftigt i dette forslag, men at man ikke lige mente, at tiden var moden på det tidspunkt. Jeg havde dengang på fornemmelsen, at det var sagt ud fra, at man ville gemme det til et tidspunkt, hvor man kunne undgå en social forringelse, fordi de radikale ville bringe det på bordet. Det radikale venstre har en mulighed for måske at undgå nogle af de værste ting, som ligger i de forhandlinger, der foregår med regeringen, ved sammen med os andre at få dette forslag gennemført og dermed bidrage til, at underskuddet på statsfinanserne ikke forøges. Så kan man undgå en ubehagelig social nedskæring eller en nedskæring inden for arbejdsmarkedslovgivningen, eller hvad vi nu kan blive enige om.

Vi håber meget fra socialdemokratiets side, at dette forslag vil vinde gehør. Det er jo ret exceptionelt, at oppositionen kommer og

[Stavad]

stiller forslag af denne karakter, altså er parat til at hjælpe regeringen med at få tingene til at hænge sammen. Jeg mindes ikke, at det var noget, som vi blev udsat for, dengang skatteministerens parti sad i opposition.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Kun en kort bemærkning til hr. Stavad, inden godgørelsen breder sig her i folketinget. Der er jo et gammelt ord, der siger, at man frygter grækerne, når de kommer med gaver. Alene dette usædvanlige, som hr. Stavad meget rigtigt fremhævede, giver anledning til stærk mistanke, en mistanke, som hr. Stavad meget stærkt bekræftede, for hvad var det, hr. Stavad sagde? Han sagde: »Åh, lad os bare tage de penge; det er jo kun nogle få, det drejer sig om.« Det synes jeg er et meget uhyggeligt synspunkt for en lovgiver, at man skal tage penge, bare fordi det er nogle, som man kan tage fra nogle få og give til nogle andre. Hvilke andre? Mange eller nogle andre få? Hvilken betydning har det for en lovs rigtighed, om den drejer sig om få eller mange? Det perspektiv synes jeg i sig selv er fantastisk uhyggeligt.

I øvrigt er jeg dybt rørt over, at hr. Stavad varetager bankernes og pengeinstitutternes interesser ved at ville undgå konkurrenceforvridning. Det synes jeg også er en nydannelser. Det har hr. Stavads parti ikke tidligere gjort. Jeg ved i øvrigt ikke, hvem der varetager bankernes og sparekassernes interesser herinde i folketinget. Det interessante er i hvert fald, at jeg ikke har fået én eneste henvendelse fra den branche, som efter hr. Stavads mening lider under en konkurrenceforvridning, som den meget gerne vil have ophevet.

Kunne vi ikke begynde at snakke lidt om realiteten i dette lovforslag, hvad det egentlig drejer sig om, nemlig dette, at en valgfrihed, som eksisterer i dag, og som ikke har generet nogen som helst, end ikke branchen – nogen som helst er måske så meget sagt, den har generet socialistisk folkeparti – denne valgfrihed vil man ophæve? Af hvilke grunde skulle man gøre det? Det fungerer jo.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Det var lige før jeg blev rørt. Man ville tage fra de få! Jeg fik næsten indtrykket af,

at man ville tage fra de svage. Hvem er det, vi taler om her? Det er Amagerbanken, det er Varde Bank, det er Aktivbanken, det er Kronebanken, det er Sydbank – hvis jeg husker rigtigt er Jyske Bank også med. Ja men hr. skatteminister, det, vi taler om her er at indføre en ligestilling pengeinstitutterne imellem, når det drejer sig om principperne for opgørelse af regnskaberne som grundlag for den skat, der skal betales, og derved kan vi undgå at tage nogle beløb fra nogle svage. Jeg synes, at skatteministeren sætter tingene i det mest mærkelige lys.

Skatteministeren spørger: hvem varetager pengeinstitutternes interesser herinde? Jeg mener, at socialdemokratiet forsøger – også i denne sammenhæng – at varetage brede samfundsmæssige interesser, forsøger at fordele sol og vind lige. At opretholde et princip, som giver nogle enkelte banker nogle fordele i forhold til nogle andre banker, kan jeg ikke se noget socialt i. Skatteministeren siger, at der er ingen pengeinstitutter, der har rettet henvendelse om, at de følte sig dårligt behandlet, fordi andre havde en konkurrencefordel. Jeg kender banksektoren indefra, og jeg ved, at der er så megen kollegialitet derindenfor, at man aldrig nogen sinde ville henvende sig til lovgiverne eller til en minister for at gøre opmærksom på, at der er nogle, der har en fordel. Derfor kan ministeren ikke tage det som udtryk for noget som helst. Jeg håber stadig væk, at ministeren vil komme til fornuft.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg havde troet, at jeg kunne nøjes med at henholde mig til, hvad skatteministeren har sagt her i dag, og i øvrigt henvise til, hvad vort partis ordfører, hr. Collet, sagde, sidste gang lovforslaget var til behandling. Det står at læse i Folketingstidende 1983–84, 2. samling, sp. 4943 og følgende. Men hr. Stavads indlæg gør næppe dette muligt.

Jeg synes nok, der her er tale om, at man begynder at gå forholdsvis tæt på. Der er tale om, at der er nogle pengeinstitutter, der har en valgfrihed. Mange har valgt noget, som de nu ikke kan komme væk fra igen. Det er deres valg. Men at tage valgfriheden fra dem, der stadig væk har den, kan jeg ikke se der er nogen som helst grund til. Hr. Stavad bruger udtrykket »at give dem en ligestilling«.

[Hagen Hagensen]

Nej, det er at pålægge dem, at tvinge dem til noget, hvor de i øjeblikket har valgfrihed; det synes vi ikke om. Det er så sandt, som det blev sagt af skatteministeren, at der skal betales skat af indtægter, man ikke har, og at man kan opnå fradrag for udgifter, man ikke har haft.

Men da hr. Stavad er så særlig kyndig og meget mere, end jeg er, i bankforhold, ville det måske være nemt for ham at svare på følgende: 1983 var jo et godt år for pengeinstitutterne med kursstigninger og lignende, hvilket betød, at de efter det princip, der nu var valgt, kom til at betale ganske mange penge i skat. Hvordan er det egentlig med kursudviklingen i 1984? Vil det give lige så mange penge i kassen, eller var den vej, man ville gå, ikke netop, at man kunne få tab for udgifter, man ikke har haft? Det giver vist ikke flere penge i statskassen.

Fogh Rasmussen (V):

Da lovforslaget har været til forhandling her i tinget tidligere, skal også jeg nøjes med at henvise til de betragtninger, som venstre tidligere har fremført, og gentage, at vi må afvise lovforslaget.

Som det allerede er nævnt, går forslaget ud på at gøre det såkaldte lagerprincip obligatorisk ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst i pengeinstitutter m.v. Men det er netop væsentligt at fremhæve, at det, uanset om man gør den skattepligtige indkomst op efter realisationsprincippet eller efter lagerprincippet, set over et længere forløb vil give præcis den samme skattebetaling. Der er altså alene tale om et spørgsmål om likviditet.

Det mest særprægede argument for forslaget har dog hr. Stavad ført frem, nemlig omsorgen for konkurrenceforholdene mellem pengeinstitutterne. Jeg ved ikke, om jeg hørte korrekt. Da jeg lyttede til hr. Stavad, blev jeg bibragt den opfattelse, at hr. Stavad mente, at de pengeinstitutter, der anvender lagerprincippet, har en konkurrencefordel i forhold til de pengeinstitutter, som anvender realisationsprincippet. Jeg ved ikke, om jeg hørte korrekt, men jeg har i hvert fald svært ved at forstå baggrunden for hr. Stavads betragtning. Umiddelbart forekommer det at være sådan, at når man på lang sigt, hvad enten man anvender det ene eller det andet opgørelsesprincip, kommer til at betale det samme

i skat, så kan der ikke set over et længere forløb være tale om nogen som helst form for konkurrenceforvridning.

Men hvis det virkelig forholder sig sådan, at de, der anvender lagerprincippet, har en konkurrencefordel, er det jo netop sådan, at den gældende tilstand åbner for, at de, der ikke anvender lagerprincippet, har mulighed for at drage fordel af det ved at vælge et nyt princip.

Men nu vil hr. Stavad og altså jo også SF som forslagsstiller gøre ét bestemt princip obligatorisk, og det må vi afvise; vi ønsker, at der skal være en valgfrihed.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

For at hr. Fogh Rasmussen ikke skal gå videre i sin forvirring, vil jeg sige, at de, der benytter realisationsprincippet, har konkurrencefordelen, fordi man først tager kursgevinster til indtægt på det tidspunkt, hvor man realiserer. Det vil sige, at man, hvis man køber en 30-årig obligation – som jo, efterhånden som restperioden bliver kortere, alt andet lige får en højere og højere kurs – får en udskudt skat. Jeg må indrømme, at jeg undrer mig over, at både hr. Fogh Rasmussen og skatteministeren kan lægge så stor vægt på, at man, når vi ser over hele forløbet, ender med at betale det samme beløb i skat. Hvis man ikke mener, det er noget problem, har vi jo ingen problemer med vores statsfinanser, for en af grundene til, at vi har det underskud, vi har i dag, – og som hr. Fogh Rasmussen har påpeget – er jo, at vi i dag betaler meget store renter for gæld, som staten har optaget, gæld, som stort set modsvares af udskudt skat, f.eks. når det gælder pensionsopsparinger. Hvis hr. Fogh Rasmussen fik den udskudte skat indbetalt til statskassen, ville det betyde, at vi stort set ville kunne indfri vores statsgæld.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Hr. Stavad udtrykte det lønlige håb, at han kunne bringe mig ud af min forvirring. Det lykkedes ikke ganske; tværtimod synes jeg, at den bredte sig yderligere efter hr. Stavads udtalelser her. For hr. Stavad fastslog nu, at det er de pengeinstitutter, der anvender

[Fogh Rasmussen]

der realisationsprincippet, som har en konkurrencefordel i forhold til de pengeinstitutter, der anvender lagerprincippet. Det var, så vidt jeg kunne lytte mig til det, en rettelse af det, hr. Stavad kom til at sige i sit første indlæg. Så vidt, så godt.

Men jeg tror da ikke, at det, som hr. Stavad her har givet udtryk for, er ganske entydigt klart, for der vil da være perioder, f.eks. når der er tale om rentestigning og dermed kursfald, hvor de pengeinstitutter, der anvender lagerprincippet, altså får en umiddelbar fordel. Den kan så til gengæld på længere sigt modvirkes af, at de i perioder, hvor renten falder og kursen dermed stiger, kan blive belastet med en merskat, men det kan veksle fra periode til periode og er vist ikke ganske entydigt. Det afhænger helt af, om renten er faldende eller stigende.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Det, hr. Fogh Rasmussen siger, passer ikke i praksis, for når man ligger med en beholdning, som er sammensat af obligationer, man har haft i kort tid og i lang tid, så vil det – hvis hr. Fogh Rasmussen går ned og ser i pengeinstitutterne – under alle normale omstændigheder betyde, at man har en udskudt skat, og en sådan udskudt skat betyder rent faktisk, at man har en konkurrencefordel i forhold til dem, der betaler skatten her og nu.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Må jeg lige til afklaring af det helt kontante problem, der nu diskuteres af hr. Fogh Rasmussen og hr. Stavad, sige, at hr. Stavad selvfølgelig har ret: realisationsprincippet er en fordel, fordi det giver mulighed for at udskyde kursgevinster. Derimod tvinges man jo ikke til at udskyde kurstab, og det gør man heller ikke. I samme øjeblik man konstaterer et kurstab, gennemfører man et salg og påfølgende genkøb, så man realiserer det øjeblikkelig. Derfor har de, der bruger realisationsprincippet, under alle forhold en fordel i forhold til dem, der bruger lagerprincippet.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Først en lille rettelse til noget, hr. Stavad sagde før. Hr. Stavad gik ud fra, at de forhandlinger, der skal foregå om udmøntningen af det, der skal ske på arbejdsmarkedet, ville medføre en mindre udgift for staten. Det er ikke min opfattelse. Det er ikke derfor, vi har brug for ekstra indtægter, altså til at undgå en besparelse.

Forslaget er en genfremsættelse, og vi begyndte at arbejde med det i skatteudvalget, men vi blev ikke færdige i sidste samling. Jeg er interesseret i, at vi arbejder videre med dette forslag, og jeg vil ikke på forhånd love hverken at støtte det eller at gå imod det. Men jeg vil gerne se, hvordan det virker. Men jeg deler rigtignok den skepsis, som den konservative ordfører, hr. Hagen Hagensen, gav udtryk for: om det lige netop er det rette år at gennemføre det i, når man ønsker et merprovenu. Jeg har på fornemmelsen, at 1984 samlet vil medføre et fald i kurserne på værdipapirerne, og hvis det er rigtigt, bliver der jo ikke et merprovenu, i hvert fald ikke af den størrelsesorden, som vi havde fået, hvis det var 1983, der dannede grundlag. Så det kan være, vi skal gemme det et års tid eller to, indtil vi får rigtig gang i kursstigningerne igen. Hvis vi så har brug for det – hvad vi jo desværre nok vil få – er det måske det rette tidspunkt, hvis det i øvrigt virker fornuftigt.

Men jeg vil have flere undersøgelser i gang i skatteudvalget.

Ove Jensen (FP):

Forslagsstillerne oplyser jo selv i bemærkningerne til forslaget, at der er tale om skatteforhøjelser, og da fremskridtspartiet er modstander af enhver form for skatteforhøjelser, afviser vi lovforslaget.

Rahbæk Møller (SF):

Ja, det er vel uafgjort. Jeg kan oplyse, at hr. Lenger har sagt til mig, at VS er positiv over for forslaget. Det vil sige, at vi kan konstatere, at de tre arbejderpartier er positive, at regeringspartierne er imod sammen med fremskridtspartiet, og at de radikale ikke har bestemt sig endnu. Så må vi jo vente på, at det radikale venstre bestemmer sig.

Men må jeg lige sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at det er en misforståelse at tro, at der er nogen afgørende forskel på, om

[Rahbæk Møller]

lovforslaget gennemføres nu eller senere. Som der står i bemærkningerne, og det er bekræftet af ministeren, vil det på nuværende tidspunkt indbringe 700 mill. kr. Det er den skat, der er udsendt, og som bliver udløst, hvis lovforslaget bliver gennemført. Hvis regeringens politik medfører, at renten stiger og dermed kurserne falder indtil årsskiftet, vil dette provenu naturligvis blive formindsket indtil da. Det er jo ganske uafhængigt af, om vi gennemfører det i år eller i 1985 eller 1986. Det væsentlige er, at der, som det ser ud på nuværende tidspunkt, er 700 mill. kr. i kassen.

Ministeren afviste med nogle besynderlige begrundelser. For det første det, at det jo er samme skat i sidste ende. Ja, det er selvfølgelig uafviseligt, men der er en meget stor forskel på at betale skat i det hellige år 1984 og 20 år fra nu; der er en meget stor rentefordel. Så alene det var da begrundelse nok.

Men dertil kommer, at ministeren begynder at argumentere med, at lagerprincippet indebærer, at man skal betale skat af indtægter, man ikke får. Så begynder man at undre sig over, om Handelsbanken, Privatbanken, SDS, Bikuben og Jyske Bank osv. virkelig er så dumme, at de går hen og betaler helt frivillig skat af penge, de ikke tjener. Selvfølgelig gør de ikke det.

Sagen er nemlig, at det for dem i modsætning til forsikringsselskaber og pensionskasser er rimeligt at vente, til de får kursgevinsterne, for det er en langsigtet fordring, der skal bruges til pensioner. Det er penge, der skal bruges om 20 år eller senere, og så er det rimeligt nok ikke at tage hensyn til kursvingninger i mellemtiden, men bruge et relationsprincip eller en eller anden form for modificeret realisationsprincip. Men banker lever nu engang af at låne penge ud og modtage indlån. Når renten falder, så falder deres indlånsrente og deres udlånsrente. Hvis de så har en post i fast forrentede fordringer, får de en kontant fordel. Det er den, som langt de fleste af landets banker og sparekasser selvfølgelig har erkendt og lader sig beskutte af. Men så er der nogle få fribytterbanker, der smutter udenom, fordi loven ikke er klar, og det, vi foreslår, er, at gøre den klar. Det var den ene side af sagen.

Den anden side er, at det er 700 mill. kr. Denne regering har i den grad plaget de små i samfundet med nedskæringer under henvis-

ning til landets almindelige økonomiske situation. Nu vil man ikke tage 700 mill. kr. fra nogle banker, som de skylder staten – blot fordi de har valgt at lade sig beskutte på en anden måde, et gode, de fleste banker har. Det er en uforståelig sammenhæng, og jeg forstår ikke helt, at det radikale venstre er i tvivl, men jeg håber og tror, at det er en tvivl, som bliver fjernet under udvalgsarbejdet.

Hr. Hagen Hagensen talte jo med stor foragt om at tvinge til ligestilling, og hr. Fogh Rasmussen talte om valgfrihed. Det er hyppigt, vi hører den slags ord fra den side, og jeg kan fra SFs side sige, at vi ikke kan lide tvang over for mennesker – vi vil gerne give valgfrihed – men når det drejer sig om banker, er vi nu mere samvittighedsløse, og når det drejer sig om skat, plejer vi faktisk heller ikke at give valgfrihed over for personer, vi plejer at fastsætte regler for, hvad folk skal betale, og det synes jeg også skal gælde for bankerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 3:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Ændret overgangsbestemmelse for, hvornår enlige kvinder kan få forhøjet personfradrag).

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 3/10 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

[Ministeren for skatter og afgifter]

Det forslag, som SF nu har fremsat, går ud på igen at forlænge den overgangsperiode, inden for hvilken 62-årige enlige kvinder skal have skatten nedsat med det forhøjede personfradrag. I forbindelse med bl.a. ophævelsen af folkepensionen til enlige kvinder i alderen fra 62 til 67 år ophævedes også det forhøjede personfradrag til denne gruppe. Som en overgangsordning bestemtes det, at enlige kvinder, der fyldte 62 år inden udgangen af 1983, fortsat skulle beholde det forhøjede personfradrag.

I foråret 1984 vedtog folketingset enstemmigt at udvide overgangsordningen, således at også enlige kvinder, der fyldte 62 år inden udgangen af 1984, tilkendtes det forhøjede personfradrag.

Nu foreslår SF, at enlige kvinder, der fylder 62 år inden udgangen af 1985, skal have det forhøjede personfradrag, hvis de inden udgangen af 1983 var gået på efterløn eller noget, der måtte sidestilles hermed.

Baggrunden for forslaget er ifølge bemærkningerne, at der fortsat resterer en gruppe af enlige kvinder, der gik på efterløn i 1983 i tillid til de oprindelige regler og altså troede, at deres skat ville blive nedsat med det forhøjede personfradrag fra det år, hvor de fylder 62 år.

Jeg må sige, det undrer mig lidt, at dette spørgsmål nu tages op igen. I skatteministeriet er der ikke modtaget henvendelser, der tyder på, at det fortsat er et problem.

Da sagen blev drøftet i foråret, tog folketingset netop stilling til de grupper, der kunne føle sig ramt af indgrebet, der jo kom ganske sent, henimod slutningen af året 1983. Vi drøftede to spørgsmål i folketingset: hvad er rimeligt, og hvad kan administreres på en retfærdig måde? Begge spørgsmål blev nøje drøftet, og resultatet blev som nævnt en enstemmig vedtagelse af en ny overgangsbestemmelse.

Lad mig tilføje, at man for at være omfattet af dette forslag skal være overgået til efterløn i løbet af 1983, selv om skatten tidligst ville blive nedsat med det forhøjede personfradrag fra 1985. Der er altså tale om kvinder, der har accepteret i hele 1984 alene at få efterløn og det almindelige personfradrag. Det forekommer noget spekulativt nu at fremsætte et forslag om ændringer for netop denne gruppe – i betragtning af, at det dobbelte personfradrag for enlige kvinder over

en vis alder blev ophævet, netop fordi et flertal fandt en sådan særordning urimelig. Den var jo ikke bestemt af sociale kriterier.

Jeg vil gerne opholde mig lidt ved det. For her er jo ikke tale om, at der bare blev lavet en tilfældig lov, som bringer en eller anden gruppe af befolkningen eller nogle enkeltpersoner i klemme. Her var tale om, at der i bred enighed blev lavet en reform i sociallovgivningen, og at man følte, at det i virkeligheden var et ganske ubegrundet, usagligt, urimeligt fradrag, at netop enlige og netop kvinder over netop 62 år skulle være en sådan ganske særlig gruppe, der skulle have et ekstra fradrag, uanset om de var millionærer eller ej. Og hvad er der så sket? Så har man ophævet dette fradrag. Man har først lavet en overgangsordning, som jeg vil erkende var lidt barsk, men så fik vi lempet den, og tilbage er der altså nogle – jeg vil ikke betvivle, at der kan eksistere nogle ganske enkelte, der er blevet ramt af det her, men det kan i hvert fald ikke være ret mange – der er gået over på efterløn uden hensyn til, at de med sikkerhed ikke kunne få det dobbelte fradrag, i hvert fald for et år.

Det er min opfattelse, at det udgangspunkt, at alene de, der er pensionister, ifølge vores sociallovgivning får det forhøjede personfradrag, ikke på endnu et område bør forlades, og regeringen kan derfor ikke gå ind for lovforslaget.

Tastesen (S):

Socialdemokratiet ville have foretrukket en løsningsmodel vedrørende det problem, som hedder dobbeltbeskatning for enlige kvinder i overgangsalderen til det nye system, nogenlunde efter de retningslinjer, som dette forslag giver udtryk for. Det søgte vi at komme igennem med i folketingssamlingen sidst, men det kunne vi af administrative grunde ikke vinde flertal for. Så lykkedes det at skaffe et flertal for SFs oprindelige forslag, som tog alle med, både dem, der havde behov for et fortsat dobbelt personfradrag, og dem, som ikke havde behov for det, ud fra et socialt rimelighedskriterium, men den store gruppe, som var kommet i klemme, blev altså hjulpet ved det lovforslag, vi gennemførte i sidste samling.

Nu skal vi så med nogen forundring til at beskæftige os med dette forslag om, at der